

ELŐFIZETÉSI ÁR

szétküldéssel helyben
vagy vidékre:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.
Egy órára . . . 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

KIADÓHIVATAL:

iskola-utca, Dáni-ház, 18. sz.

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a
kiadóhivatal mérsékelt árjegy-
zék szerint számít.

SZERKESZTŐI IRODA:

iskola-utca, Dáni-ház 18. sz.

Bérmertetlen levelek csak
ismert kéztől fogadtnak el.

Szakitsunk a német kulturával.

A német kultúra két városa Berlin és München utasította vissza a magyar fővárosnak 200 éves felszabadítása emléktünnepére való meghívását. A délnémet metropolis csak a durvaságban multa fölül az északi császári székvárosát.

A német kultúra nem akar ismerni minket; még a kereszténység közös elvei, szenvedései és győzelmei sem kép-zik azon semleges tért, a hol megférhet a német a magyarral.

Minden lap sopánkodott a sértésen. Mi őszintén örvendünk.

A magyarnak az a gyöngesége, hogy az idegent jobbnak tartja, az idegen neki imponál, az idegent respektálja. Idegen iparcikket fogyaszt, holott a hazai ipar togyasztás hián ában megbukik. A saját nyelvét kevés magyar beszéli és írja tisztán; de nagy a megbotrátkozás, ha valaki németül és francziául hibásan beszél. S ez így van a mág-násnál, még a kereskedőnél is így van. A magyar grammatika az a magyar alkotmány, melyet rombolni és fitymálni lehet honpolgár-nak és idegennek, hanem a német nyelvtant sérteni: az már szentségtörés.

A magyar államférfi: az mind hitvány, valamint az író és a költő is; hanem a tizenkettedrangu franczia, német diplomata: tekintély, az alsóbb rangu franczia, német rimelő: az mind kedvencz. A nemzeti színház felséges drámai előadásain a színház türes, hanem a Blaue Katz: az nyáron is zsufolva van. Ha egy jeles magyar külföldről a hazába jön, talán négy-öt barátja érdeklő-

dését kivivja, hanem a legelső idegen vándor tollas és mázólo olyan ünnepeleltetéseknek részese, mint az a Gubernatis.

Idegeneket bámulunk, idegent majmolunk, idegenesen fecsegünk, mint egy kaczer, léha hölgy. Olyanok akarunk lenni, mint a francziák, az angolok, a németek, az olaszok, a helyett hogy ahoz akarnánk hasonlítani, aki vagyunk: a magyarhoz. A kulturánk idegen czafrang, mely eltakarja csinnal a magyart.

A berlini és müncheni visszautasítás, a mult évi drezdai botrány jó lesz talán arra, hogy a németek utánzásával fölhangyanak Magyarországon. Nem kell a németnek a magyar, tehát ne kelljen a magyarnak se, ami német. Nem elég, hogy kétszer elrugott magától a nagy német nemzet, hogy mi arra a gondolatra jöjünk: szakítani kell a német civilizációval és teremteni kell magyar civilizációt, mely nincs a német nemzet képe után mázólova. Ha e gondolatot csak 100 értelmes emberben megérlette, akkor indokolt a mi örömlünk a müncheniek és berliniek eljárása fölött.

Nyelvünk tele van germanizmus-sal, házunk német nevelőnőkkel, hazánk német hadsereggel, tudományunk német elmélettel és köddel, irodalmunk német lapokkal, utczánk német felirattal, a város német iparossal, a mező német telepekkel, az iskola német lezskével. Valóságos német özönben uszik a magyar és a magyar műveltség. A német életnek befolyása már is végtelen reánk, hisz reálunióban élünk a németet játszó Ausztriával, szövetséget kötötünk a német birodalommal. Német érdekközösség, német hegemonia az,

ami politikai tevékenységünket há-tárolja, irányozza, erőnkét vezeti és elhasználja.

Mindenben jármot viselünk: szellemi, anyagi, politikai jármot s minde az a járom német. A veszély, mely fenyeget az — hogy németek leszünk. E veszélyt, ha simogat, édesget, kényeztet a német, el nem kerüljük, mert idegent imádó és utánzó természetünk akkor egész gyengítő hatalmával zsihb sztaná meg bennünk mindazt, ami nemzeti, ahogyan Mária Terézia alatt történt. Hanem ha üldöz, méltatlanul bántalmaz, kigunyol, eltaszit a német, akkor biztos, hogy felébred, mert mást nem tehet: önérzetünk és vagyunk újból és egyidőre magyarok, testben, léleken, ruhában. Szakítanunk kell a német kulturával és támaszul, forrásul nekünk az angol kulturát kellene választanunk, mert az praktikus, világos, egyetemes. Józan, komoly iránya megfelel a magyar természetnek. Minden izét a szabadság és önkormányzat hatja át, ami megfelel multunknak és törekvésünknek. Az angolnak humora van, mint a magyarnak. Az angol nyelv világrészek nyelve és nem csupán egy császárságé, mint a német. Az angolok szellemi és fizikai inváziójától nincs mit tartanunk, hisz nem lagnak királyi palotánkban.

A német nyelv tanítását iskoláinkban az angollal, Schillert Shakespearel, Göthét Longfellowval, Rankét Macaulayval kell felcserélni. „Nem lehetséges“, fogják mondani.

Miért ne? Hisz Oroszország, Románia, Szerbia, s az egész kelet franczia civilizációval él és nem némettel. Ha neki a német nyelv felesleges, tőlünk függ, hogy nélkü-

lőzzük azt mi is. Miért legyen a Kárpátoknál épen a német kultúra határa? Miért ne eshetnék vissza két évtized alatt a Lajtha mögé?

Addig mindig kísérteni fog az egységes Ausztria, míg a dualismus az alkotmányban van csupán, az életben pedig a civilizációnak egységes hadserege hatja át minden-napi, legbensőbb gondolatainkat és tevékenységünket.

Uj felszabadulás, alkotmányunk kiegészítése, önállóságunk kezdete lesz, amidőn a német kulturával szakítunk és az angol, vagy franczia segítségével sajátos magyar civilizációt kezdünk teremteni. Szakitsunk a német kulturával!

Ugron Gábor.

A főváros ünnepe. Fellobogozott házak jelentik, hogy a főváros ritka dologra készül. Vasárnap reggel 6 óra 40 perczkor érkezett meg a király az osztrák államvasutak 14. sz. külön vonatán. Már a kora reggeli órákban özönlött a nagyszámú közönség az oszt. államvasutak pályaháza felé s hat órákor már több ezer főnyi néptömeg hullámozott a váczi-körut torkolata előtt. Az udvari várótermet 6 és egyneved órákor nyitották föl s ekkor egymásután érkeztek a főváros és a miniszteriumok képviselői a király fogadására. A délszaki növényekkel díszített udvari váróterem előtt gyűlt össze a 150—200 főre tehető közönség, legnagyobb-részt diszmagyarban. Hat óra 30 perczkor jelezték a vonat érkezését és 10 perczcel később berobogott a perronra az 5 szalonkocsiból álló udvari vonat. Lelkes éljenzés üdvözölte a királyt, midőn daliás alakja a harmadik kocszi lépcsőjén láthatóvá lett. A király huszártábornoki egyenruhában, fején csákovály, könnyedén lépett le a kocsiból s a miniszterekhez lépett, akik üdvözölték őt a fővárosban. A király kétszer végigjárt a sorok között, ezután keresztül haladt az udvari várótermen, kocsiba szállt s az ezernyi néptömeg lelkes éljenzése közben a fellobo-

tanítja. Az az okos uri ember minden bizonynyal régóta kitalálta, hogy hanyat ütött az óra kegyednél, s annyira ösmeri, hogy tudja, mikép fő vonzó-ereje hidegségében van . . . Tehát óvakodni fog óhaj-tásait teljesíteni, habár gyöngéjét ki-zsákmányolja. Az éggel, és az örök boldogsággal fogja őnt vigasztalni, úgy szól: Ott ismét találkozunk s ott bün nélkül szerethetjük egymást; de itt állhatatosak maradunk és Istennek tetsző életet élünk. Kegyed gazdag, adja, vagy hagyományozza tehát vagyonát az egyházra; evvel egész lajtorját épít az égbe . . . Ez lesz a nóta vége. Merő szükségből egy pap nem veti meg a szép asszonyt; ha kegyed szegény volna, már lábánál he-verne. De ön gazdag, és azt gondolja, hogy okosabb szüziességet színlelni s az egyháznak használni, mint szerelmeskedni; azt akármelyik csinos paraszt leányval megteheti, s kétségkívül meg is teszi. De egy gazdag, előkelő hölgy jobb szolgálato-t tehet; a pénz ritkább portéka, mint a szerelem.

— Ön nagyon jól ismeri, azt az embert, kit soha se látott! mondá Constance gunyosan.

— Ismerem állását, és ez elég.

— Vagyis azt hiszi ön, hogy ismeri. De erről ne vitatkozzunk. Egyébiránt talán mégis igaza van . . . János talán nem jobb, mint amilyennek ön festi . . .

— Mi annak az urnak a vezeték neve? Ki nem állhatom, hogy mindig Jánosnak nevezi őt . . .

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

János.

Regény.

38. fejelet.

— Irta: **Marriot Emil** —

Fordította: Szekrényl Boriska.

— Mije kegyednek az a fiatal pap, akinek távolléte annyira megrendítette? kérdé őt.

— Az akarja tudni?

— Igen! kiáltá hevesen s lábával toppantott.

Constance e pillanatban kitalálta, hogy ez a férfit szereti őt. E pillanatban komor elégteliséggel tudta meg, hogy e férfi kebelében oly szív dobog, melyet kedvére kizozhat, s melyen azért a gyötrelmért, mely szíven rágódott, bocszat állhat. Ó, mily jól esett neki e gondolat! Az utóbbi időben annyit szenvedett — oly tehetlenül és gyámoltalanul szenvedett; most itt az óra, melyben ő is fájdalmat s boldogságot okozhat.

Milyen fölélekkzett s eléje állva, ki-elégített kárörömmel nézett szeme közé.

— Azt akarja tudni, János micso-dám nekem? mondá. Mert János-nak hívják, s jól esik ezt a nevet kimondanom. És mégis gyűlölöm azt, aki e nevet viseli . . . mert szeretem őt. Legalább azt hiszem. Ó olyan okos . . . ó, olyan okos! Még egy vigyázatlan szót se mondott . . . épen ezért szeretem és gyűlölöm őt! Ha olyan gyöngye volna, mint a többi ember, megvetném őt. De ő olyan hideg és

megközelíthetetlen, mint egy szobor . . . soha, de soha sem felejté el, hogy ő pap, és azt mondhatná neki: szeress vagy szemed látára ölöm meg magamat . . . ő engedne meghalni anélkül hogy egy újját is megmozdítaná. Eleinte csak szeszély, csak időtöltés volt . . . de ez a szeszély lassankint kísértetté lön . . . oly kísértetté, mely eremből a vért issza s megmérgezi életemet. Már azt se tudom, mit érezek . . . elvesztem . . . csak azt tudom, hogy egyetlen szerelmes szaváért mindent feláldoznék . . . becsü-lelet, hirnevet, barátokat . . . és tudom, hogy semmije se vagyok.

Constance az alatt, míg beszélt, el nem fordítá arcát attól, akihez szavai voltak intézve; pillantása csaknem az ügyvéd arczára furdott, mintha szorgosan lenne azon, hogy vonásainak egyetlen mozdulata se kerülje ki figyelmét, hogy annál jobban örvendhessen azon a fájdalom, melyet neki okozott; kiegyene-sedve, szikrázó szemekkel és gunyosan vonagló ajkkal állott előtte s fekete ruhával fődött termete komoran emelkedt ki a világos falazatból, s olyan volt, mint egy kép, mely keretéből jött ki; szép volt e látvány, melyet Constance nyujtott, szép és egyuttal megdöbentő.

— Kegyed örült! nyögé végre a fiatal ember rekedt hangon.

— Miért? Mindent, amit csak mondtam, egészen rendén valónak találná, ha szavaim más valaki helyett önre vonatkoznának.

— Ha nem örült, akkor mégis bo-gara van, folytatá Bellmann. Beszél-

jünk nyugodtan, Constance. Ami kegyedre nézve ezt a papot kívánatos-sá teszi, az először állása, mely megtiltja neki, hogy szeressen s mások-nak megtiltja, hogy őt szeressék, s másodsor természetes vagy színlelt közö-nyössége. Ehhez járul az a körülmény, hogy kegyed hónapok óta nem lát mást, mint őt; hogy a magány, amelyben lakik, nem nagy választékot enged; hogy kényserülve mindig egy és ugyanazon dologra gondol, s végre jelleme, mely örömet talál abban, hogy magát kizozza. . . . Hagyja el a magányt, térjen vissza a világba, járjon más templomokba, halljon más papokat prédikálni, s nem sokára be fogja látni, hogy betegsége részint képzelt, részint elhittett dolog vala . . .

— De ha nem akarok meggyógyulni? vágott közbe Constance. Ha az a betegség boldogságom és életem? Sokáig, mintegy halálos meredségben voltam . . . szívverés, érzelem, fájdalom nélkül . . . Áldom a sorsot, mely végre embert csinált belőlem; hogy végre képes vagyok érezni és sirni, remélni és kétségbeesni . . . Elég sokáig voltam autómata . . . Nem óhajtom vissza régi léte-met, mely alapjában nem volt más, mint egy bolygó holttetem élete.

De mit vár ettől a betegségtől? Megmondjam-e önnek, mily véget fog érni ez a komédia? Nagyon elhiszem, hogy az az ifju ur olyan okos, mint kegyed állítja. Hiszen a papok az egyedü liek közöttünk, akik az asszonyokat kormányozzák, ahelyett, hogy ők kormányoztatnának — ezt már a történelem is

gőzött vaczi-köruton, Arany-János-utcán át a várba hajtatott.

A német császár és a budavári emlékünnepe. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti: A császár elrendelni kegyeskedett, hogy Budavár visszavétele alkalmából Budapesten szeptember 1-én és 2-án végbemenendő ünnepélyességekre katonai küldöttség menesztessék. E küldöttség tagjai: Schlichting altábornagy, az I. testőrgyalog hadosztály parancsnoka; Etdorf ezredes, a trónörökös nevét viselő 1. kelet-poros gránátos-ezred parancsnoka; Schleinitz ezredes, a testőrvétesezred parancsnoka; Kalkstein százados, a Sándor cár nevét viselő testőrezrednél; Dohnah gróf, százados a lovasított 1. testőrezrednél. Az említett két ezredes parancsnokai azon ezredeknek, melyek 1686-ban Budavár ostrománál a szövetséges csapatok soraiban harcoltak. A másik két katonatiszt sarjadékai azoknak, akik akkoriban Budavár előtt hősiességük által nevet szereztek maguknak.

Az E. M. K. E. közgyűlése. Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület közgyűlése vasárnap tartott meg Kolozsvárott nagy fényvel s roppant részvétel mellett. A város az ünnep alkalmából fel van lobogóva s ezrekre rug az érkezett vendégek száma. A vigadó terme zsufolásig telve volt. A közgyűlést Bethlen Gábor gr. elnök nyitotta meg. Beszédében lelkes szavakkal kér anyagi és szellemi támogatást. Majd bejelenti, hogy igen sok üdvözlő távirat érkezett, köztük az akadémiától a Petőfi-társaságtól. Sándor József titkár jelentése, melyből a fontosabb részleteket vasárnapi számunkban közöltük, öröndetes tudomásul szolgál. Horváth Gyula képviselő felhívást olvas fel, melyben a nemzetet újabb adakozásra, Erdély romladozó falainak megerősítésére kéri fel. Ezután a választások következtek. Megválasztották a következők: elnök: Bethlen Gábor gr., tiszteletbeli elnök: Kun Kocsárd gróf, alelnökök: Bánffy Ádám br., Haller Károly, ifj. Teleki Domokos, Bartha Miklós, Jósika Samu br., titkár Sándor József. Végül az indítványok intézettek el. Közgyűlés után bankett következett, melyen az első felköszöntőt a királyi családra Haller mondta; utána felköszöntötték a kormányt, az egyet vezérférfiát. Bartha Miklós Kossuthra mondott köszöntőt óriási lelkesedés és tetszés mellett. A katonazene kétszer eljátszotta a Hymnust. A lakoma után a sétatéren rendkívül sikerült népi-ünnep volt, vidéki szépségek versenyével s a tavon velencei éjjel, miben óriási közönség gyönyörködött. Végül tánc következett.

A bolgár forradalom.

— aug. 30.

Az új folyamán a következő táviratok érkeztek:

Bukarest, aug. 29. Sándor fejedelem ma délelőtt 10 órakor ideérkezett s a miniszterek, az angol követ, a bolgár telep tagjai és roppant néptömeg által zajos üdvözlötetett. A fejedelem több személylyel beszélgetett s 11 órakor lelkes éljenzés közt tovább utazott Giurgevo felé. Ruszcsuk és a többi bolgár városok nagy előkészületeket tesznek a fejedelem fogadtatására.

Brüsszel, aug. 29. Karavelovnak ma érkezett távirata hazatérésre szólít hatvan bolgár tisztet, akik a belga hadseregben szolgáltak. A tisztok ma a fejedelemhez föliratot intéztek, melyben őt ünneplik, mint a bolgár szabadság védelmezőjét az orosz zsarnokság ellen.

Giurgevo, augusztus 29. A Havasügnökség levelezője Bulgária jelenlegi helyzete ügyében Stambulovtól a következő felvilágosítást kapta: Két kormány áll fenn: az egyik Sophiában Karavelov elnöke alatt, a másik Bulgária többi részében és Ruméliában Stambulov elnöke alatt. Utóbbi azért szakadt el Karavelovtól, mivel ez helyeselte egy orosz biztos kiküldését, Stambulov azonban Oroszország részvétele nélkül akarja a helyzetet visszaállítani. Ennélfogva Stambulov tegnapi kiáltványában jelzett kormány tekintendő a tulajdonképeni kormánynak, melyet a fejedelem el fog ismerni, legalább addig, míg Sophiába visszatér. Sándor fejede-

lem valószínűleg Tirnovón és Filippopolon át fogja útját venni, hogy a fővárosba való visszatérése előtt Rumélialakossága által elismertessék. A fejedelmet ugyanaz a yacht hozza vissza, mely Renibe vitte.

Gruevet Rahovába, több más katonatisztet Widdinbe internáltak, Zankovszabadlában, de a legszigorubb felügyelet alatt Sophiában van. (E szerint a Zankov linchel tetéséről és több összeesküvő halálra ítéléséről szóló, valamennyi lapnak megküldött hír nem bizonyult valósnak.)

Bukarest, aug. 28. Azon pillanatban, midőn lembergi táviratok a bolgár fejedelem elutazását jelentették, Bulgária iteni diplomáciai ügyvivője Stambulov alább következő kiáltványát kapta azon kéréssel, hogy azt táviratilag tovább terjessze.

A kiáltvány következőleg hangzik: Az államcsiny a fejedelmet, hön szeretett uralkodónkat pillanatnyira távozni kényszeríté Bulgáriából. Értesitem önt, hogy az alkotmány 19. cikké értelmében az ország kormányzása egy helytartóságra bízott, mely Stambulovnak, a nemzetgyűlés elnökének elnöke alatt a következő tagokból áll: Petko, Stanzikov és Strenski. Mutkurov alezredes, mint a bolgár hadsereg főparancsnoka, ezen állásában megerősítettet.

A helytartóság miniszteriuma következőleg alakult meg: Radoslavov elnök és belügy; Natchevitsch külügy, vallásügy és ideiglenes pénzügy; Nikolajev ezredes hadügy; Tutscheff igazságügy; Jivkoff közoktatásügy.

A proclamatio föntnevezett személyekre bizván a haza védelmét és kormányozását, kijelenti a bolgár népnek, hogy a helytartóság a miniszteriummal egyetértőleg minden rendelkezésre álló eszközt föl fog használni, hogy a béke és nyugalom biztosan helyre állíttassék és a törvényes renddel az összes lakosok becsülete és vagyona biztosíttassék.

Az ország, a fejedelem visszaérkezéséig, ennek nevében és a fönnálló törvények szerint fog kormányoztatni.

Midőn ezt a bolgár nép tudomására juttatom, teljesen megvagyok győződve arról, hogy az egész nemzet a helytartóság köré fog csoportosulni és azt támogatni fogja abbeli törekvésében, hogy a hazát megmentse azon veszélytől, melybe a sophiai államcsiny kezdeményezői azt sodorták és, hogy mindenki az ország törvényeit és törvényesen szervezett hatóságait tiszteletben tartandja. A mindentható tartalmazza drága hazánkat és mélyen szeretett urunkat, Sándor fejedelemet. Isten áldja Bulgária boldogságára és jólétére irányuló törekvésünket. Aláírva: Stambulov, Mutkurov.

Budapest, aug. 29. Egy magyar főúri társaság Szófiába utazott, hogy a visszatérő Sándor fejedelem fogadásánál már ott lehessen és a magyar nemzet iránta való rokonszenvét kifejezhesse.

A társaság következőkből áll: Zichy Jenő gróf (az eszme megpendítője), Batthyány Elemér és Károlyi László grófok, továbbá Üchtritz Zsigmond báró és több fővárosi hírlapíró.

Czéljuk az, hogy a fejedelmet megérkeztetők üdvözölve, kijelentsék, mily őszinte örömmel követi a magyar nemzet a dolgok legújabb fordulatát, mely Sándort ismét Bolgárország élére állította s hogy világosabbá tegyék azt az érdekzőösségné tudatát, mely hogy köztünk s a balkáni nemzetek közt fennáll, igazi állambölcseink előtt eddig sem volt titok.

Pallavicini gróf beszámolója.

— aug. 30.

Az „Egyetértés” vasárnapi számban olvassuk a következőket:

Egyik bécsi tudósítónktól körülbelül egy héttel ezelőtt egy német kéziratot kaptunk, azzal az értesítéssel, hogy az Pallavicini Sándor örgróf, mindsenti képviselő beszámolója, melyet majd a választói előtt el fog mondani. A kinyomatásával pedig várjunk addig, míg ez az elmondás valósággal megtörténik. Ma azután ugyancsak a föntemeltt bécsi tudósító a következő táviratot küldte nekünk: „Pallavicini örgróf csütörtökön, 26-án a mindsenti választók gyülekezete előtt a helyzet rövid megbeszélése után az önöknek nyomtatásban megküldött beszédet szétosztotta. A gyűlés nyugodtan folyt le, bár ha a német nyelvről szóló fejtegetésekre erős fejszóval támadt.” A beszéd, mely a mindsenti polgárok közt

ilyen erős fejszóval adott okot, megérdemli, hogy az emberek Budapesten is megcsóválják rá a fejüket. Mert amily tanokat a nemes örgróf hirdet, az szakítás minden magyar tradícióval, s nyílt apostolkodás egyfelől a birodalmi egység, másfelől a germanizáció mellett. A hadsereg kérdésében p. o. így nyilatkozik: „Midőn a monarchia véderéjéről szölok, a két állam összeségét az osztrák-magyar monarchiát értem, mert Ausztria csak Magyarországgal képez egészet ép úgy, mint Magyarország csak Ausztriával képes egy hatalmas politikai testet alkotni, melynek látható feje szeretett királyunk s ezen, bár két ágazatu, de azért egységes államalakulás véderéjét bátran hasonlíthatjuk a két karhoz, melyek csak természetszerű összeköttetésük által képesek a teljes erő kifejtésére, egymástól elválasztva s külön-külön véve azonban gyengék és más segítségére szorulóknak, — úgy vagyok tehát meggyőződve, hogy akár Magyarország, akár Ausztria mint egymásnak természetes szövetségesei, egymástól elkülönítve nem volnának képesek valamely hatalmas ellenség támadásának sikerrel ellenállani. Legalább is politikailag rövidlátónak kell tehát tartanom azon hazafiakat, akik — bár legjobban szándékkal — ezen fontos intézmény megdöntésén fáradoznak.”

A függetlenségi párt törekvései felett a képviselő ur így tör pálczát: „En a separatistikus ideáknak nem vagyok barátja s azon magyar hazafiak törekvését, akik a végcéljuk gyanánt Magyarországnak Ausztriától való tökéletes elszakadását tűzték ki, helyeselni nem tudom s határozottan visszautasítom és pedig nem azért, mert talán rosszabb hazafi volnék, mint ők, hanem ellenkezőleg inkább azért, mert a legbensőbb meggyőződésem az, hogy ezen elszakadás Magyarországra nézve a legnagyobb szerencsétlenség volna, minél ez uton nemcsak szabad folyás biztosíttatnék a különböző nemzetiségi törekvéseknek, aminek szomorú eredményét pedig a monarchia másik államában már módunkban áll tapasztalni s azontul ezer éves birodalmunknak további fennállása kerülne veszélybe, hanem nemzeti életünk tovább fejlődése is, mely pedig az utóbbi időkben oly fényes előhaladást tett, kérdésessé válnék.”

A német nyelv kérdésében a gróf így nyilatkozik: „Eros meggyőződésem, hogy azon ellenszenvet, mely hazánkban a német nemzet iránt még mindig nyilatkozik, mielőbb meg kell szüntetnünk. — Nem kell azért magunkat háttérbe szorítottaknak vagy nemzeti jogainknak megsértetteknek érezni. Csak a tényekkel és körülményekkel kell leszámolnunk s azonnal belátjuk, hogy a német nemzetnek a nyelve nemcsak, hogy elsorangu világ- és kulturnyelv, hanem hogy oly szép nyelv az, mely ez időszerint a hatalom és civilizáció élén áll. Ápoljuk azért első sorban kedves anyanyelvünket, mint nemzeti szentséget, de ne felejtjük el amellet azt a közmondást „A hány nyelvet beszélsz, annyi ember vagy.” S ha már a mi nyelvünk nem képezhet világnyelvet, ápoljuk leg alább a közép- és felső iskolákban a német nyelvet, mely bennünket a világtorgalomban segít s mely a legmagasabb műveltség forrásait megnyitja előttünk.”

A pénzügyi gazdálkodást illetőleg egy kormánypárti és mellé még a német nyelvet propagáló képviselőtől elég őszinteséggel nyilatkozott a szegvári követ, ezeket mondván: „Kötelességemben áll önök előtt a képnék megfordított oldalát is szemük elé tartani, s ez esetben sajnálattal vagyok kénytelen elismerni, hogy szomorú jelenségek tárulnak elének.

A termények általános elértéktelenedése kétségkívül igen rövid idő múlva már a mezőgazdák jólétét fogja megtámadni; az adók ugyan csodálatraméltó pontossággal folynak be, de látjuk, hogy behajtásukra milyen eszközöket alkalmaznak ma már s tudjuk, hogy ha rövid időn a jobbulás be nem következik, ezen eszközök nem fogják majd a kívánt eredményt előidézni. Távól van tőlem a szándék, hogy a magyar állampapírok értékének magas állását rossz világításban tünessen fel, de annyit mégis meg kell jegyezni, hogy ezen értékek emelkedése körül, évek óta igen hatalmas consortium működött közre, s hogy a szomorú gazdasági viszonyok a rendelkezésre álló tőkéket a más működési térről leszorították, úgy hogy elhelyezésük

csak a járadék-piaczon volt lehetséges; továbbá különösen az aranyjáradéknál nem szabad számitáson kívül hagyni azt sem, hogy az arany ágió ma már majdnem 260/0-ot tesz.

De melyikünk nem emlékszik már a kormány által május hóban kívánt 25 milliós póthitelre? Lehet, hogy voltak sokan hazánkban, akiket ez a hír az ország fényes pénzügyi helyzetéről táplált édes képzelődésükből vert fel, de én nem tartozom azok közé. Engem nem lepett az meg, csak a kívánt összeg nagysága haladta meg várakozásaimat.

Aki némi figyelemmel kísérte a költséges építkezéseket, a pénzsükségben szenvedő vasutaknak drága megszerzését és még drágább fölszerelését, az új vonatok megnyitását, melyek Isten tudja, mikor fogják magukat kifizetni, az készen lehetett némely kellemetlen pénzügyi meglepetésre, mert a valóságban ritkán szokott minden úgy kiütni, mint ahogy a papíron számolva volt. Nem kívánom az e részben elkövetett hibákat bővebben tárgyalni, azt azonban meg kell jegyezni, hogy a hiánylat legnagyobb része a magyar államvasutak terhére rovdó. Hogy e tekintetben nem lehetett volna a kormánynak még idején közbe lépni, azt itéljük meg a hivatottak! Önök meg lehetnek győződve, hogy a póthitel tárgyalása alkalmával a kormánypárt körében is komoly hangok emelkedtek fel, mert mindenki belátta, hogy tovább már nem mehet egy a dolog, mint eddig ment. Törvényszerű intézkedések tettek tehát ilyenmü hitel-áthágások megakadályozására, s e végből az egyes szakok pénztalványozási eljárása korlátok közé szorítottatott.

Ez alkalommal a pénz már el volt költve, tehát csak nyugtatványozni kellett. De nem volna méltányos dolog a szóban forgó kiadásokért a felelősséget kizárólag a kormány nyakára hárítani, mert ha őszinték akarunk lenni, el kell ismerünk, hogy a hiba nagy része mi bennünk rejlett. Mert hisz köztudomású dolog, hogy a kormányt az ország minden részéből kérvényekkel árasztják el s az oly értelmü kiáltások, hogy: „az állam itt vagy amott köteles segíteni”, mindennap hangosabbak lesznek, de arra senki sem gondolt, hogy az állampénztár, melyet utóvégre is az adózó polgároknak kell megtölteni, egyszer ki is merülhet.

Hiszen ha a kormány a hozzá intézett kívánságokat csak némileg is mind ki akarná elégiteni, akkor a 25 millió nagyon is kevésnek bizonyulna. Nem lehet ez alkalomból figyelmen kívül hagyni a hazánkban uralkodó idealizmust, mely fájdalom, minden vállalkozásnál előtérbe lép és pedig csak a végeredmény kárára. Ha ez az idealizmus egy nyilvános gyülekezetenél kap felszínre, amire pedig oly sok példánk van, akkor nem lehet előre megmondani, hogy a gyakorlati ítélet mennyire fogja befolyásolni. Ennek az idealizmusnak köszönhetjük azon építkezéseket, beruházásokat és szerzeményeket, melyeket józan megfontolás és előrelátás mellett a felőlől ki lehetett volna állítani, amint hogy más országokban ki is állítják. Elég e részben csak a budapesti központi személypályaudvarra és az ujonnan építendő országházra, vagy a szegedi építkezésekre hivatkoznom. — Higyjék el nekem, ezen szerencsétlen idealizmus, melyhez nálunk jó adag könnyüvérség és takarékoságihiány is járul, képes a legnépszerűbb kormány cselekedeteire is káros befolyást gyakorolni.

Annak illusztrálására, hogy mennyire elérkezett már az ideje a pénzügyi kezelés körül a teljes kiábrándulásnak, engedjék meg, hogy ismét csak a számokat vegyem igénybe. Az 1868-ik évtől, vagyis azon esztendőtl kezdve, midőn a magyar állam önálló költségvetései kezdődnek, egész 1886-ig az ország évi kiadásai mintegy 130 millióról fölemelkedtek mintegy 340 millióra. Csak kerek számokban beszélek, mert ily nagy összegeknél egy-két millió figyelembe nem vétetik. Nem lehet kétség az iránt, hogy ezen emelkedést némi tekintetben kedvező jelnek kell elismernem, mert az államok erőteljes fejlődését szükségleteik szaporodása szokta kísérni. A teoriában csakugyan így is van ez, de a praxisban, és különösen hazánk alkalmaztatva azonban, kénytelen vagyok e tételnek teljes alkalmazhatóságát kétségbe vonni, mert akkor előbb be kellene igazolni azt, hogy a lefolyt idő alatt az ország lakosainak jóléte és adóképesége is háromszoros fokra emelkedett! Fájdalommal

vagyok azonban kénytelen bevallani, hogy az *ésszerű fejlődésnek ezen jelét nem sikerült eddig észrevennem*, sőt köz-tudomásu dolog, hogy földbirtok, a telek-könyv szerint is mennyire meg van *adósággal terhelve* s mily nagy össze-gekre megy ezenfelül az az adósság, mely a nyilvánosságra nem kerül, s amely a telekkönyvi adósságnál rendszerint sokkal nyomozhatóbb. Ezek pedig már csakugyan szomorú jelek, melyek a legnagyobb takarékosságra, sőt önmegtartózkodásra int-hetnének, és pedig addig, *mig késő nem lesz.*

A szegvári kerület képviselőjének nyomtatott beszédét különben lehető szé-les körökben terjesztik és többek közt a „Mindszent” című laphoz is mellékelve van. E lap még olvasói figyelmét is föl-hívja „Pallavicini Sándor ögróf képvi-selőnek e mély gondolkodására, szép és nagy ismeretére, de leginkább az ország viszonyainak tökéletes és helyes felfogására valló enunciaciójának.” Bizo-nyosan enyhítő körülményül a lap ugyane számában azt is fölemlíti, hogy Pallavicini gróf újabban 12000 drb téglát és képviselői napidijá-ból 2000 frt készpénzt ajándéko-zott a tömörkényi templom építésére. És megjegyzi még a „Mindszent” azt is, hogy kétséget se szenved, mikép misemondó ruhát a jószívű ögrófné fog adni a templom számára.

Ujdonságok.

— Augusztus 30. —

— **Gépkiallítás, ekeverseny.** A sze-gedi gazdasági egyesület választmánya ismét nemes dologban buzgolkodik. Legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Sze-geden nagyszabásu gép- és gazda-sági-eszköz kiállítást rendez, ekeverseny nyel összekötve és pe-dig már a jövő hó derekán, ha a terv sikerül. A kiállítást szeptember hó 24. 25 és 26-napjaira tervezik. Eleinte azt tervezte az egyesület, hogy a kiállításon csak is szegedi, vagy legalább megyénk-beli kiállító vehet részt. Azonban a vá-lasztmány nem akarja a kiállítás sikerét kockáztatni s így abban állapotott meg, hogy körlevél által az összes hazai gépgyár-tulajdonosokat felszólítja a részvételre. S ha a jelentkezők száma eleve biztosítja a sikert, a kiállítást csak-ugyan megnyitják. A kiállítás valamelyik napján az ekeverseny is megtörté-nik Polgár László kálvária melletti nagykiterjedésű földjén. Ha a gépkiallítás résztvevők hiányában elmaradna, az ekeversenyt akkor is megtartja az egyet, sőt ugyanakkor saját helyiségében még szőlő-, gyümölcs- és termény-kiállítást is rendez. A kiállítás iránt a szegedi gazda-közönség körében már is nagy érdeklődés mutatkozik s így re-mélhető, hogy a tervbe vett kiállítás szé-pen fog sikerülni.

— **A szegedi szintársulat** egri mű-ködéséről következő tudósítást veszi a „Pesti Hirlap.” Aradi Gerő társulata változó szerencsével működik Egerben. Van nap, mikor alig 70—80 forintot tesz ki a bevétel, noha az igazgató mindent elkövet, hogy a közönség érdeklődését fel-költse. A társulat gyenge oldalát képezi az operette; csakis Krecsányi Sarolta Sz. Németh és Balog Árpád tesznek kivételt. Sokkal jobbabb a drámai erők, melyek közül Demidor, Folli-nusné Kükemezei Vilma és Csiky Katinka a közönség kedvencei, az utóbbit nemrég a „Vasgyáros” Claire szerepében többször nyílt jelenetekben tapsolták meg. A szinügyi bizottság maga jár bérleteket csinálni, s úgy látszik, elég sikerrel. Volt egy vendégszereplő is, Kovács Lajos hősszerelmes, aki azonban nem tetszett.

— **Új tanár a gymnasiumban.** Ár-nyai Agost kegyesrendi tanár helyébe, kit Temesvárra helyeztek át, a rend-kormányzósága Bacskor István urat, a selmeczbányai nagygynasium tanárát he-lyezte át Szegedre.

— **A vízek.** Szombat óta a Tisza vá-rosunok alatt az éjjel 39 centimétert apadt, a vízszin jelenleg 1.11 méter. Szol-noknál 0.44 méterről 0.28-ra, Tokajnál 0.11-ről 0.08-ra apadt. A mellékfolyók közül a Maros Aradnál 0.27-ről 0.30-ra

áradt, a Szamos és Körös szintén árad-tak néhány centimétert.

— **Az uj-szegedi szini-estély.** A Dombai-pár, kiket Szegeden úgy meg-kezdveltek, tegnap rendezte Uj-Szegeden az utolsó sziniestélyt. A bucsulóadásra szép és válogatott közönség töltötte meg a népkerti vígadót asztalait. Dombai és neje a megszokott ügyességgel adtak elő egy kis vígjátékot s egy részletet a „Tündérlak Magyarhonban” cz. énekes bohózatból, melyben szíveségből Szaba-dos Tóth Jenő is fellépett. Árvay Sarolta k. a két hatásos darabot sza-valt, meglepő ügyesen, jellemző hangfés-téssel. Szavataival határozott tehetséget árult el. Többször kihívták s a második darab után négy csokrot nyújtottak át neki. A közönség a tapsból bőven jut-tatott a Dombai-párnak is, kik azzal jutalmazták meg az elismerést, hogy köz-kívánatra még egyszer előadták az „Egy kis vihar” című szellemes vígjátékot.

— **A városi javadalmi bizottság** szeptember 1-én Zombory Antal ta-nácsnok elnöklete alatt ülést tart. Az ülésnek a folyó ügyeken kívül egy fontos tárgya is lesz: A regále jog újabb hasznosítása 1887-év január hó 1-től kezdve, mert tudvalevőleg a folyó év végén letelik a regále-bérlet. Ezen ülésen alkotják meg a külterületi vámszemély-zet egyenruházatára vonatkozó szabályza-tot is. A bizottság a regále-ügy fontos-sága miatt e helyen is figyelmezteti a tagokat, hogy az ülésen lehetőleg teljes számban részt venni sziveskedjenek.

— **A Szt.-Istvánnapi lóverseny** ered-ményéről a gazdasági egyesület vasárnap délután tartott választmányi ülésén szá-molt le a rendező bizottság. A verseny általában sikerültnek mondható, de nem annyira anyagi, mint inkább erkölcsi te-kintetben. Az idej lóverseny arról győ-ződött meg a szegedi közönséget, hogy a verseny egészen új irányt kezd venni, szakit az eddigi lóversenyek rusticus jel-legével s izlés tekintetében is jobban meg-felel a közönség igényeinek. Ez főleg az aláírási s az ügétő-versenyekre szól, me-lyek az előző években a versenyekből ki-voltak zárva. A verseny lefolyásáról az ülésen Bokor Pál egyesületi titkár re-ferált, jelentését a választmány tudomás-ul vette. Lichtenberg Mór és Vajda Jakab Fülöp urak a 100 frtot, melyet győztes lovaik nyertek, vissza-ajándékozták az egyesületnek. A választ-mány jegyzőkönyvileg fejezte ki köszö-netét s azt határozta, hogy a 100 frtot jövő évben versenydíjúl tüzi ki. Hasonló-kép köszönetet szavazott Harcz és Szabó uraknak is, kik a versenyen két aranyat az egylet céljaira adtak. A pénztárnok jelentése a következő: I. Bevételek. A lóversenyre Szeged város 600 frtot, a földmives-, ipar- és kereske-delemügyi miniszterium pedig 400 frtot bocsátott az egylet rendelkezésére. Az aláírási versenyre begyűlt 127 frt. Neve-zésekből 247 frt, belépti-jegyek után 718 frt, vegyesekből 32 frt 14 kr., tehát összesen 2124 frt 12 kr. folyt be. Ezzel szemben a kiadás 1505 frt 43 kr. volt. Jutulomdíjakra 1143 frt 21 kr., rendezési költségekre 362 frt 2 krt adott ki az egyesület. A tiszta jövedelem tehát 618 frt 71 kr. E 618 frtból azon 40 drb. tribün-részvényt fedezik, melyek V. G. L. F. betűk alatt kihuzattak. A fedezés darabonkint 15 fo-rintjával számítva épen 600 frtot igényel. A tribün-részvényt az érdekelt felek Bo-kor Pál egyesületi titkáránál válthatják ki. — Az ülésen végül elhatározta a vá-lasztmány, hogy a lóversenyteret bizo-nyos haszonbér mellett átveszi a tanács-tól, aztán körülárkoltatja és ösvénnyel bekerített, mert egyrészt a talajigazítás minden évben tetemes összeget felemész-t, de másrészt a néző közönséget sem lehet eléggé ellenőrizni. A versenyteret átvétele iránt az egyesület küldöttséget nevez ki, mely e lépéseket legközelebb meg fogja tenni a tanácsnál.

— **A szentes-kunszentmártoni vasut** végre mégis kiépül, évekig tartott huza-ronak után. Vasárnap szavazta meg Sze-ntes város közgyűlése a vasutépítésre szük-séges, mintegy 340,000 frt költséget és elhatározta, hogy a vasutat házilag épít-eti. A 340,000 frtot a „Jelzálog-hitel-bank”-nál akarja kölcsön venni a város 96½ arfolyamra, ötven évre, 5.55% tőkeamat-törlesztés mellett, ami nem nevezhető nagyon előnyös kölcsönnek a mai viszonyok között. De Szentesnek csakugyan nem szabad tovább halasztani

a vasutépítést és rá nézve igen fontos kérdés, hogy, amint tervezve van, a vasut már jövő tavaszon megnyillasson. A közigazgatási bejárás, mint eleve is jeleztük, f. hó 23. és 24-ik napjain tör-tént. A bejárás bizottság jóformán semmi módosítást sem tett a részletes terveken, csupán a belvisszabályozás érdekében na-gyobbított meg egyes átereszeket. Részt-vettek a közigazgatási bejárásban: 1. A m. kir. közmunka és közl. miniszterium részéről: Reviczky Konrád, minisz. titkár s bizottság elnök, Lóskay Miklós, közép-i-tészeti felügyelő. — 2. A magy. kir. va-suti felügyelőség részéről: Balog Gyula felügyelő. — Jász Nagykun Szolnok me-gye és közigazgatási bizottsága részéről: Bagossy Károly megyei főjegyző, Jezer-nicky Ákos mérnök, Alt Miksa mérnök. 4. Kunszentmárton város részéről: Tóth Károly h. polgármester, Kormos Károly főjegyző, Szilárdfy Jakab városi mérnök. 5. Csongrádmegye és közigazgatási bi-zottsága részéről Soós Pál megyei tiszti ügyész, Csaby Andor főmérnök. 6. A sze-gedi folyamtermékek részéről Reöck Iván, mérnök. 7. A m. kir. államvasutak részéről: Pekár Károly felügyelő, Novák Gusztáv felügyelő, Panzzipp Miklós felü-gyelő és Vintengerst Ferencz osztálymér-nök. 8. A Körös-Tisza-Maros közötti belvisszabályozó és ármentesítő társulat részéről Szójka Gusztáv társulati főmér-nök. — 9. Szentes városa részéről: Sar-kadi Nagy Mihály polgármester, Burián Lajos tiszti ügyész, Ónodi Lajos v. fő-jegyző, Abaffy Zsigmond v. főmérnök, Bányai József, Szeder János és Sima Fe-rencz vasutügyi biz. tagok.

— **A színház megnyitása.** Az épülő színházban mindjobban előre halad a munka. Lázás sietséggel dolgoznak min-denütt, a színpadon, nézőtérben, emelete-ken. A nagy haladás már-már biztossá teszi, hogy a színházat a jelzett időre csakugyan meglehet nyitni. A megnyitás határidejét a szinügyi bizottság állapítja meg. A bizottságot Szabados János h. polgármester holnap délelőtt 11 órára hívta össze, melyen az itt időző színház-igazgató, Aradi Gerő is részt vesz.

— **Utóállítás, felülvizsgálat.** A sze-gedi állandó sorozó bizottság augusztus hó 31-én szeptember 2-án ismét működni fog a Somogyi-utcai Sobay-féle házban. 31-én reggel 8 órakor utóállítás, 2 án reggel 9 órakor pedig újonczfelülvizsgálat lesz. Szegedi védköteleseket vezetnek elő.

— **Kir. adóhivatal Csongrádon.** A csongrádi képviselőtestület kérelme alap-ján Csongrádmegye közigazgatási bizott-sága feliratot intéz a miniszteriumhoz, hogy Csongrádon külön kir. adóhivatalt állítson föl.

— **A vízbefuit menyasszony,** a sze-rencsétlen Varga Rozika holttestét még nem bírták kihalászni a hullámsírból. A vasuti hid környékén a Tisza medrét egé-szen átkutatták, de hasztalan, eredmény-telen a nehéz munka. Holttestét a kétség-beesett vőlegény, a leány atyja s a ren-dőrség folyton keresi. Legvalószínűbbnek látszik, hogy a holttestet a vízforgatag elkapta s csak lejjebb fogja partra vetni.

— **Örült, aki ölni akar.** Egy dühöngő örültet szállítottak be ma reggel a köz-kórházba. A szomorú sors Ördög Jó-zsef 32 éves alsóvárosi fuvarost érte, akin már rég észrevették az örület elő-jeleit. Nejét, gyermekét folyton megölés-sel fenyegette. Ügyelni kellett minden lépésére, mert a baj fokozatosan fejlődött. Tegnap este ismét ijesztgette családját s az asszony veszedelemtől tartva, be-csalta az alsóvárosi rendőrbiztoshoz. Az őrszobában igen szeliden viselte magát, nem emlékezett, hogy nejevel, vagy gyer-mekével gorombán bánt volna. Hazave-zették, de ismét kitört rajta a baj. Fele-ségét leteperete s ha ideje korán ki nem mentik az örült karjaiból, gyermekével együtt megfojtja. Megfigyelés végett be-szállították a kórházba.

— **Iskolai beiratás.** A szegedi ev. ref. egyház vegyes, három osztályu

népiskolájába a növendékek beiratása au-gusztus 31-től szeptember hó 5-ig eszkö-zöltetik.

— **Wodianer ösztöndíja.** Említettük egy alkalommal, hogy Wodianer báró szegedi, de törekvő iparosok s azok csa-ládja részére nagybecsű alapítványt tett, mely az alapítványi levél értelmében Szeged városra is ki van terjesztve. Szegedi iparosok részére két díjat tüztek ki, a folyamodványok beadásának határ-ideje a napokban már le is jár. Eddig husznál több folyamodvány érkezett be a polgármesteri hivatalba. A folyamo-dásokat szeptember hó 1-én felterjesztik a miniszteriumhoz.

Vidéki levél.

A tápéi kerületből.

Kistelek, aug. 30.

Kerületünk országgyűlési képviselője tegnap körünkbe érkezett, beszámoló be-szédének megtartása végett.

A kora reggel berobogó vonat elé lengő zászlók alatt vonultak ki a gazda-sági kör, a népkör, az iparos-ifjúsági kör tagjai nagy számban, élükön a községi előjárósággal. A vasuti kocsiából kiszállt képviselőt éljenzéssel fogadták s Toi-nafy Béla, a község jegyzője, meleg üdvözlő szavakban adott kifejezést az örömmek, amit az egész község érez kép-viselője megérkezettén.

E szíves fogadtatás után megindult a hosszú kocsisor s zeneszó mellett, foly-tonos éljenzések közt vonultak be Ke-resztes Nagy Antal vendégszerető házához, ahova a képviselő szállt.

Délelőtti istentisztelet után a templom előtt mintegy kétezerre menő közönség gyűlt egybe.

Keresztes Nagy Antal üdvö-zölte itt a megjelent képviselőt s érde-meit méltatva felkérte a választók nevé-ben beszámoló beszédének megtartására.

Enyedi Lukács ur egy óráig tartó beszédben adott számot az országgyű-lés lefolyt eseményeiről s képviselői mű-ködéséről. Beszámolójában felélelte mind-azon nevezetesebb kérdéseket, melyek a törvényhozás t. r. m. b. szövegében for-gottak s a haza sorsára kiváló fontos-sággal bírnak. Szakavatottsággal, kétség-bevonhatlan adatokkal tárta föl az or-szág szomorú pénzügyi helyzetét. Rámu-tatott a kormány évről-évre rosszabb gazdálkodására, mely újabb és újabb terheket ró a nemzetre, de nem gondos-dik megfelelő tényezőkről, melyek az or-szág jövedelmi forrását gyarapítanak. Szigorú kritikát gyakorolt a vármegyék hatáskörének megtámadásáról. Mig ré-gebben a vármegyék voltak az alkotmány bástyái: ma már csak romok, melyek fölött tulságos hatáskörrel felruházott fő-ispánok ülnek diadalukat. A községi bírák választásánál, az új törvény értelmében, tág tét nyit a kormány erőszakoskodá-sokra, önkénykedésekre. A hadsereg kér-dését kapcsolatban a néptölkelési tör-vénnyel, részletesen kibontotta s addig is, mig az önálló hadsereget létesítheti a nemzet, hosszú évek szomorú tapasza-latai után szükségesnek tartja, hogy a fennálló hadseregben a magyar al-kotmány jogai nyelvilleg és szellemi-leg érvényesítenek. Végül a kül-politikai helyzet hazánkra nézve szá-nalmas képét tárta föl. — A hármás császárszövetségben kellő értékére szá-llította le Ausztria-Magyarország sze-repét. Az osztrák-magyar monarchiá-nak nincs ott szava, sulya; vontató kö-telén kénytelen járni a két szövetséges nagyhatalmasságnak. A bel- és külügyi viszonyok tekintetbe vételével arra az eredményre jut, hogy Magyarország mind-addig boldog nem lehet, nem fejlődhetik életképesen, mig ki nem vivja teljesen állami önállóságát függetlenségét.

A beszámoló beszéd nagy hatást kel-tett. Folytonos tetszésnyilvánításaival ki-sérte a választó közönség s a beszéd vé-gén szünni nem akaró zajos lelkesedés-sel fejezte ki bizalmát, szeretetét, ragasz-kodását képviselőnk iránt.

Pósa Lajos beszélt ezután a nép-hez. A politikai erkölcsök súlyedésének e korszakában lángszavakkal buzdította őket hűségre a zászló iránt, amely alatt harcolnak.

Szavait nagy éljenzés követte. Keresztes Nagy Antal köszöne-tet mondott a képviselőnek nagyszabásu beszámoló beszédeért.

Déután a köröket látogatta meg a képviselő, hol mindenütt lekesedéssel fogadták. Náder János az iparos-ifjúsági

kör elnöke sikerült beszédben ecsetelte Enyedi kiváló érdemeit, melyre Enyedi rögtönözve igen szépen válaszolt, éltetve a munka embereit.

Este fényes bankett tartatott a képviselő tiszteletére a gazdasági körben. Enyedi Lukácsra. Tolnafi Béla jegyző közt foglalta el helyét a nagyszámú megjelentek lelkes éljenzése közt.

Az első pohárköszöntőt Tolnafi Béla, a község jegyzője mondotta Enyedi Lukácsra. Lelkes szavakban emlékezett meg a tápi kerület képviselőjének érdemeiről, kiváló parlamenti működéséről, melylyel pártkülönség nélkül rövid pályafutása alatt az egész ország figyelmét magára vonta.

Enyedi Lukács gyújtó beszéddel emelte poharát Magyarország legnagyobb fiára: Kossuth Lajosra. A hazafiúi éretnyek ragyogó mintaképeül állította elénk a számozott dicső alakját.

Pósa Lajos ezután „Kossuth Lajos” czimű hazafias költeményét szavalta el nagy tetszés közt.

Ifj. Kocsis Sándor, a félegyházi függetlenségi párt fiatal vezére, ki mint vendég szintén részt vett a banketten, szónoki vervevel köszöntötte föl Enyedi Lukácsot, mint Kossuth Lajos őszinte tisztelőjét és elveinek igaz követőjét.

Keresztes Nagy Antal pártelnök Pósa Lajosnak, a függetlenségi eszmék költőjének kívánt hosszú életet.

Szép felköszöntőt mondott ezután Pósa Lajos a magyar népre, a kisteleki polgárságra s annak vezérére, Keresztes Nagy Antalra.

Ifj. Kocsis Sándor Irányi Dánielt, mint az országos függetlenségi párt vezérét éltette.

Felköszöntöket mondtak még Enyedi az előjáráságra s a község fölvirágzására, Keresztes Nagy Antal a sajtóra, különösen annak egyik jelenlevő képviselőjére, Békefi Antalra.

Végül Enyedi Lukács meleg bucsuszavakat intézett választóihoz, kiknek nevében Tolnafi Béla válaszolt s megköszönte a képviselő látogatását. Beszédét a nép azon óhajának kifejezésével zárta be, hogy sokáig büszkélkedhessenek benne, mint a kerület szeretett képviselőjében.

A távozó képviselőt nagy számmal kísérték ki a vasúthoz választói s szíves bucsu-szavakkal váltak meg egymástól a viszontlátásig.

r. 1

A költségvetési bizottságból.

— aug. 30.

(Harmadik nap.)

Tárgyalásainak harmadik napján a pénzügyi bizottság folytatólag meghánytatotta a kiadási tételek előirányzatát, kezdve a rendőrségi személyzet illetményein egészen végig és csupán előre nem látható tételek előirányzatának megállapítása maradt a keddi zárulésre, mikorra a főszámvevő az eddigi előirányzatok számeredményeit bemutatja.

A kiadási tételek tovább tárgyalása előtt a bizottság Obláth Lipót indítványára föl hívja a tanács figyelmét arra, mikép köz. hivatalnoki állások megüresedése esetén mindenkor előterjesztést

tegyen a közgyűlésnek, hogy az illető állás betöltendő-e vagy netán megszüntethető, hogy így lassankint elérjék a tisztviselői status apasztása, amennyire ez a közigazgatás érdekeinek sérelme nélkül lehetséges.

Megemlítjük itt, mint a Trefort miniszter figyelmébe ajánlható tény, hogy a tanügyi költségekre előirányzott összegek egészen nem kevesebb, mint 113,491 frt 50 krt tesznek és ezzel szemben a közoktatásügyi miniszter 5000 frt államsegélyt se akar nyújtani Szegednek!

Az ülés lefolyásáról következő tudósítás szól:

Elnök: Szabados János h. polgármester.

Előadó: Fajka János főszámvevő.

Jegyző: Balogh József.

Kiadásokul a bizottság előirányzott:

Rendőrségi tisztviselőkre . . .	19165 frt.
" szolgák bérébe . . .	39575 frt.
" ruházatára . . .	4909 frt.
" laktanyákra . . .	2787 frt.
" szerek és eszközökre . . .	100 frt.
" fegyverekre . . .	899 frt.
" tolonczokra . . .	612 frt.
Külterületi rendőrség fejlesztésére (új tanyai kapitányságok) . . .	8280 frt.
Katonai tisztviselők illetményére . . .	4790 frt.
Katonai laktanyák fönntartására . . .	2000 frt.
Katonai laktanyák átalakítására . . .	5745 frt.
Katonai lakberekre . . .	2075 frt.
Katonai butorokra . . .	129 frt.
Ujjoncsozói költségekre . . .	150 frt.
Népiskolai fizetési illetményekre . . .	54785 frt.
Népiskolai szolgák bérébe . . .	2090 frt.
Népiskolai új építkezésre, illetve a mórjai iskola-telek feltöltésére . . .	120 frt.
Iskolai épületek fönntartására . . .	3100 frt.
" helyiségek bérébe . . .	2890 frt.
E tételnél Pillich Kálmán indítványára föl hivatik a tanács figyelmé, hogy az iskolákat jövőre lehetőleg államkölesönös házakban helyezze el.	
Iskolai helyiségek fűtésére . . .	3682 frt — kr.
" szerelvényekre . . .	225 frt 50 kr.
Iskoláséki irodai szükségletekre . . .	367 frt — kr.
Szegény tanulók segélyezésére . . .	1200 frt — kr.
Polgári iskolákra négy tétel alatt . . .	10089 frt — kr.
Gymnáziumra hat tétel alatt . . .	18745 frt — kr.
Főrealtanodára épület javításokkal . . .	3314 frt — kr.
E tételnél Obláth Lipót indítványt tesz, hogy a város épületeiben kömüves házmesterek, alkalmaztassanak, ki kellő felügyelet mellett az apróbb javításokat maguk lesznek kötelesek elvégezni. Továbbá, hogy 100 frtot haladó munkák árlejtés utján adassanak ki.	
Képezdésre . . .	1039 frt.
Kereskedelmi iskolára . . .	4354 frt.
Ipariskolákra . . .	7030 frt.
Irodákra . . .	461 frt.

Somogyi könyvtárra . . .	4704 frt.
Városi színházra . . .	13388 frt.
Városi zenedére . . .	5291 frt.
Egyéb közművelődési célokra . . .	1100 frt.
Vallásügyre 4. tétel alatt (és ebben a belvárosi templom belső renoválásának régebben való keresztülvitelére 5000 frt) . . .	16239 frt — kr.
Fogadalmi templomalapra . . .	1000 frt — kr.
Árvaszékre . . .	17267 frt 50 kr.
Egészségügyre hat tétel alatt . . .	17053 frt — kr.
Köztisztaságra . . .	22160 frt — kr.
Csatornatisztításra . . .	2000 frt — kr.
Belterületi utcaszajvításra . . .	4115 frt — kr.
Külterületi utjavításra . . .	9166 frt — kr.

E tételnél a bizottság egyhangulag elfogadta Fajka János főszámvevő azon indítványát, hogy a 9166 frtnyi összegből 6000 frt a dorosma-szegedi országút kiépítésére fölveendő tőkének törlesztésére fordítottassék.

Utcai világításra két tételben . . .	50459 frt — kr.
Tűzoltói költségekre öt tétel alatt . . .	18557 frt 50 kr.

Segélyezésekre nyolcz tétel alatt. (Ebben ápol-dára, árvaházra, nyugdíjalapra, kegydíjakra) 30732 frt — kr.

Vízvédelmi, szivattyuzási stb. költségekre két tétel alatt . . .
 12769 frt — kr. |

Tiszasszabályozási költségekre négy tétel alatt . . .
 27772 frt — kr. |

Irodai szükségletekre . . .
 10000 frt — kr. |

Hivatali butorokra és egyéb szerekre . . .
 1007 frt — kr. |

Napi és ételmezési díjakra, utazási és földmérés költségekre . . .
 8000 frt — kr. |

E tételnél a bizottság egyhangulag elfogadja Obláth Lipót azon indítványát, hogy hivassék föl a tanács figyelmé következőkre:

1. Hogy ezentul fuvardijakat a belterületen egyáltalában ne utalványozzon és a tisztviselők legföljebb a város fogatait használhassák, ha azok rendelkezésre állanak.

2. A külterületen azon hivatalnoknak fuvardij egyáltalán ne járjon, akik lőtartási átalánnyal bírnak.

3. Vállalatok ellenőrzésénél és fölülvizsgálatánál működő mérnöki közegek és bizottságok fuvardijait ezentul mindig az illető vállalkozók fizessék, kik erre a vállalat kiírásánál figyelmeztetendők lesznek.

Bélyeg és perköltségekre . . .
 2714 frt. |

A város fogataira öt tétel alatt 3976 frt.

Rendkívüliekre a bizottság még nem irányozta elő a végösszeget, azonban az adóösszámolási 1000k frtos kiadási tételnél már is figyelmeztetni határozta Obláth Lipót indítványára a tanácsot, hogy az adóösszámolási bizottság tagjai csak bizonyos napokra hivassanak be a szükséghez képest és csupán e napokra járjon nekik díj.

Legujabb.

A belgár-forradalom.

A fejedelem körútja.

Budapest, aug. 31. (A „Szegedi Napló” eredeti távirata.)

Sándor fejedelem Ruszcukban óriási ovációval fogadták. Ruszcukból hajón Szisztovába ment, ahol a fogadtatás mindent fölülmúlt. Utja valóságos diadalmenet. A nép kifogta kocsijából a lovakat s úgy huzta azt a templomig, hol hálaadó istentisztelet tartatott. Szisztovából Tirnovába megy, innen pedig Filippopolba.

A fejedelem köszönete.

Budapest, aug. 31. (A „Szegedi Napló” eredeti távirata.) A regensség már letette a fejedelem kezébe a hatalmat. Sándor kiáltványt intézett a néphez, melyben a Stambulov kormányt megerősíti és köszönetet mond a népnek, valamint a kaonáságnak is, hogy hű maradt a trónhoz és sikra szállott Bulgária függetlenségé- és becsületéért.

Nyilttér.

Sütkey V. Jenő

első vidéki magyar daltársulata

ma kedden és minden következő nap

előadást rendez

A GAMBRINUS

diszes kerthelyiségében,

kellemetlen idő esetében a teremben.

Beléptidj nincs.

Egy, a német levelezésben is jártas

könyvvezető

s egy jó házból való tanuló felvétetik P. Pillich J. fűszer-kereskedésében.

Ma, kedden

A FEKETESAS

diszes udvarkertjében

Ney Ede

czitera-virtuóz

hangversenyt tart.

A szünetek alatt

DANKÓ PISTA

ujjonan szervezett zenekara játszik.

MATTONI-féle

VAS-LÁPSÓ a VAS-LÁPLUG

soos-telepből Franzensbadban.

Kényelmes pötlék LÁPFÜRDŐK helyett.

Szer acél és sósfürdők előállításához.

CSÁSZÁRFORRÁS-SÓ (Hashajtó).

Szétküldés: Mattoni Henrik FRANZENSBAD.

Budapesten, Mattoni és Wille-nél.

Főszerkesztő: ENYEDI LUKÁCS.

Felelősszerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

4207/886. tk. sz.

563

Árverési hirdményi kivonat.

A szegedi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Asztalos Pál végrehajtónak, Ifj. Nagy József és Csernava Anna végrehajtást szenvedő elleni 158 frt 28 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. tvszék területén lévő, III. Pionautzában fekvő, a szegedi 2009. sz. tjkben + 4087. hrsz. a. jegyzett 265 □-öles telkű házra az árverést 2557 frt 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi október hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor a szegedi kir. tvszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árver. zni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 255 frt 75 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szegeden, 1886. június 28. napján.

A szegedi kir. tvszék mint tkkvi hatóság.

Kövesy,

jegyző.

Órhalmy,

h. elnök.

SZLATVINI SAVANYUVIZ

„ANNA“-forrás.

Valamennyi ásványviz között a leggazdagabb kettedszénsavas lithion tartalmu savanyuviz, a legkitünőbb eredményyel alkalmaztatik oly betegségeknel, melyek húgysavas kórhajlamon alapulnak; továbbá épp ugy mint

kiváló asztali- és üditő-ital borral

mindenkinek a legmelegebben ajánlható. Egyedüli raktár Szegeden

TÓTH PÉTER urnál,

hol savanyuvizünk mindig friss töltésben a legolcsóbban kapható.

Szlatvini kútkezelőség.

504

Szegeden, 1886. Nyomatott a kiadó Bába Sándor könyvnyomdájában.

15196/1886.

564

Pályázati hirdmény.

A köztörvényhatósági bizottságnak 188/86. kgy. sz. határozatával a szegedi városi főgymnasumnál egy évi 700 frt fizetéssel s 70 frt lakbérátalánnyal s a nyugdíjintézményben való részesülettel egybekötött tornatanítói állás szerveztetésén, ezen állásra — felsőbb hatósági jóváhagyástól föltételezetten — ezennel pályázat nyittatik.

Fölvivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy folyamodásukat, melyben életkoruk, vallásuk, hadkötelezettségi viszonyuk, nyelvismeretük, tanulmányaik, tornatanítói képesítésük s eddig netalán szolgálataik okmányokkal igazolandók, — ha szolgáltatban vannak előjáráságuk utján, minősítvényi táblázattal különben pedig közvetlenül Szeged szab. kir. város tanácsához f. é. szeptember 15-ik napjáig bezárólag nyujtsák be.

Szegeden, 1886. augusztus hó 26-án tartott tanácsülésből.

Pály Ferencz,

polgármester.